

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2008-2009

5 februari 2009

ONTWERP VAN DECREET

**houdende instemming met het verdrag nr. 128
betreffende uitkeringen bij invaliditeit en ouderdom en aan nagelaten betrekkingen,
en de bijlage, aangenomen door de Internationale Arbeidsconferentie
tijdens haar eenenvijftigste zitting in Genève op 29 juni 1967**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden,
Internationale Samenwerking en Toerisme
uitgebracht door de heer Jan Roegiers**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Karim Van Overmeire.

Vaste leden:

mevrouw Marijke Dillen, de heren Stefaan Sintobin, Roland Van Goethem, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire;

de dames Sabine Poleyn, Miet Smet, de heren Luc Van den Brande, Johan Verstreken;

de heer Marnic De Meulemeester, de dames Stern Demeulenaere, Anne Marie Hoebeke;

de heren Flor Koninckx, Jan Roegiers, mevrouw Anissa Tamsamani.

Plaatsvervangers:

de dames Agnes Bruyninckx, Hilde De Lobel, de heer Werner Marginet, mevrouw Marie-Rose Morel, de heer Christian Verougstraete;

de heer Ludwig Caluwé, mevrouw Cindy Franssen, de heer Koen Van den Heuvel, mevrouw Monica Van Kerrebroeck;

de heren Louis Bril, Patrick De Klerck, Marc van den Abeelen;

de heren Bart Caron, Philippe De Coene, Kurt De Loor.

Toegevoegde leden:

de heer Eloi Glorieux;

de heer Piet De Bruyn.

Zie:

1925 (2008-2009)

– Nr. 1: Ontwerp van decreet

INHOUD

Blz.

I.	Inleidende uiteenzetting door mevrouw Veerle Heeren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	4
1.	Achtergrond en doelstelling van het Verdrag nr. 128	4
2.	Inhoudelijke hoofdlijnen van het verdrag	4
3.	Verloop van de procedure	5
II.	Bespreking	5
1.	Vragen en opmerkingen van de leden	5
1.1.	Tussenkoms van de heer Luk Van Nieuwenhuysen	5
1.2.	Tussenkoms van mevrouw Sabine Poleyn	6
1.3.	Tussenkoms van mevrouw Anne Marie Hoebeke	6
2.	Antwoorden van de minister	6
III.	Stemmingen	6
1.	Artikelsgewijze stemming	6
2.	Stemming over het geheel	7

DAMES EN HEREN,

In de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme werd op datum van dinsdag 27 januari 2009 het instemmingsdecreet met het verdrag nr. 128, zoals aangenomen door de Internationale Arbeidsconferentie tijdens haar eenenvijftigste zitting in Genève op 29 juni 1967, na bespreking, bij unanimiteit van stemmen goedgekeurd.

I. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR MEVROUW VEERLE HEEREN, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKS-GEZONDHEID EN GEZIN

1. Achtergrond en doelstelling van het Verdrag nr. 128

Minister *Veerle Heeren* verklaart bij de aanvang van haar uiteenzetting vooreerst even de achtergrond en de doelstelling van het Verdrag nr. 128 te willen schetsen. Ze wijst er daarbij op dat de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) – die overigens reeds in 1919 werd opgericht tijdens de vredesconferentie van Versailles – als basisopdracht het verbeteren van de sociale toestand van de werkende bevolking heeft. Men gaat er immers van uit dat er zonder sociale gerechtigheid ook geen duurzame en universele vrede kan bestaan. De IAO vervult haar taak onder meer door het vastleggen van internationale arbeidsnormen en natuurlijk ook door erop toe te zien dat deze normen geen dode letter blijven. Ze waakt met andere woorden ook over de correcte implementatie van de in haar schoot opgestelde normen.

Zo werd op 29 juni 1967 in Genève het Verdrag nr. 128 betreffende uitkeringen bij invaliditeit en ouderdom en nagelaten betrekkingen aangenomen door de Internationale Arbeidsconferentie, die de algemene vergadering vormt van de IAO. Dit verdrag beoogt een herziening van eerdere verdragen betreffende de ouderdomsverzekering, de invaliditeitsverzekering en de verzekering bij overlijden in de industrie en de landbouw die reeds in 1933 werden aangenomen. Het nieuwe verdrag is van toepassing op de uitkeringen bij invaliditeit en ouderdom en aan nagelaten betrekkingen.

Het verdrag werd ondertussen al door zestien landen geratificeerd, maar nog niet door België. De verdragspartijen zijn: Oostenrijk, Barbados, Bolivia, Cyprus, de Tsjechische Republiek, Slowakije, Ecuador, Finland, Duitsland, Libië, Nederland, Noorwegen, Zweden, Zwitserland, Uruguay en Venezuela. Het is ook al geruime tijd internationaal van kracht.

Het schetst een eerder ruim kader en draagt daardoor meteen ook geen nieuwe beleidsmatige elementen aan. Minister *Veerle Heeren* benadrukt daarbij dat de goedkeuring van het voorliggende instemmingsdecreet geen wijzigingen in het Vlaamse beleid met zich zal brengen.

Het belang van de ratificatie van dit verdrag, en meteen ook het enige beleidsmatig relevante gegeven voor ons, is gelegen in het internationale signaal dat het federale België daarmee geeft van het belang dat het hecht aan de wereldwijde naleving van de fundamentele arbeidsnormen. Dit signaal is met name belangrijk in het licht van het lopende debat over de liberalisering van de wereldhandel.

2. Inhoudelijke hoofdlijnen van het verdrag

De minister gaat daarna wat dieper in op de inhoudelijke hoofdlijnen van Verdrag nr. 128. Gezien het verdrag reeds meer dan veertig jaar oud is en het eerder een ruim kader schetst, zijn er, zoals hoger reeds gezegd, geen wijzigingen in het Vlaamse beleid nodig. Nog om die reden kan er in wezen volstaan worden met het schetsen van enkele inhoudelijke hoofdlijnen. Voor een meer omvattende en artikelsgewijze bespreking van het verdrag, verwijst de minister de commissieleden naar de memorie van toelichting bij het verdrag.

Zoals gezegd is het verdrag van toepassing op de uitkeringen bij invaliditeit en ouderdom en aan nagelaten betrekkingen. Meer bepaald legt het de lidstaten op om aan de beschermde personen, die eveneens bepaald worden in het verdrag, de verschillende uitkeringen te waarborgen. Specifiek voor wat Vlaanderen betreft, voorziet het verdrag met betrekking tot personen met een handicap, dat de lidstaten (in casu de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest) de nodige maatregelen moeten nemen voor het bestaan van revalidatiediensten evenals maatregelen om de plaatsing van personen met een handicap in een geschikte werkkring te vergemakkelijken.

De verzekerde eventualiteit moet bij de uitkeringen bij invaliditeit de ongeschiktheid om enige beroepsmatige arbeid in bepaalde mate te verrichten, omvatten. Bij ouderdomsuitkeringen bestaat dit in het bereikt hebben van een voorgeschreven leeftijd, die in principe niet hoger mag zijn dan 65 jaar. Bij uitkeringen aan nagelaten betrekkingen, bestaat dit uit het verlies van bestaansmiddelen door de weduwe of de kinderen ten gevolge van het overlijden van hun kostwinner. Het recht van de weduwe kan daarbij eventueel afhankelijk gesteld worden van haar leeftijd.

Minister *Veerle Heeren* wijst er verder nog op dat het verdrag ook bepalingen bevat met betrekking tot de

voorwaarden die de lidstaat mag stellen aan het toekennen van de uitkering (bijvoorbeeld het voldoen van een bepaalde wachttijd van premiebetaling), de vorm van de uitkering, de berekening ervan, de duur tijdens dewelke de uitkering moet worden verleend, de mogelijkheid tot schorsing of vermindering van uitkering, de rechtsmiddelen waarover de beschermde personen moeten kunnen beschikken enzovoort.

Naar intern Belgisch recht heeft het voorliggende verdrag een gemengd karakter. Het raakt zowel aan de bevoegdheden van de federale overheid als aan die van de gemeenschappen en de gewesten. Zo raakt het verdrag aan de gemeenschapsbevoegdheid voor wat het beleid betreft inzake personen met een handicap, met inbegrip van de beroepsopleiding, de omscholing en de herscholing. Qua gewestbevoegdheid gaat het over de regels betreffende de financiële tegemoetkoming voor de tewerkstelling van werknemers met een handicap, die toegekend wordt aan de werkgevers die personen met een handicap tewerkstellen. De federale overheid tenslotte, is bevoegd voor de uitkeringen die zich situeren binnen de sociale zekerheid.

3. Verloop van de procedure

Tot slot licht de minister ook nog even het procedureverloop met betrekking tot dit verdrag toe. De Werkgroep Gemengde Verdragen (WGV) stelde op zijn vergadering van 21 juni 2000 het gemengde karakter van dit verdrag vast. En de Interministeriële Conferentie Buitenland Beleid (ICBB) bekrachtigde deze beslissing op 10 oktober 2000.

De Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) bracht op 10 september 2003 zijn advies uit bij een hele reeks van IAO-verdragen, waaronder ook Verdrag nr. 128. De Vlaamse Regering, van haar kant, hechtte tijdens haar vergadering van 13 juli 2007 haar principiële goedkeuring aan het voorontwerp van instemmingsdecreet en aan de bijhorende memorie van toelichting. De Vlaamse minister bevoegd voor de bijstand aan personen – toenmaals de heer Steven Vanackere – werd ermee gelast het advies in te winnen van de Raad van State.

De Raad van State bracht zijn advies uit op 4 oktober 2007 en stelde daarin vast dat niet alleen de Vlaamse Gemeenschap maar ook het Vlaamse Gewest zijn instemming moest betuigen met dit verdrag. Dienengevolge heeft de WGV op 20 november 2007 het gemengd karakter van dit verdrag uitgebreid tot de gewesten. Ook het ontwerp van instemmingsdecreet werd in die zin aangepast.

Op haar vergadering van 18 juli 2008 hechtte de Vlaamse Regering haar definitieve goedkeuring aan

het ontwerp van instemmingsdecreet en aan de bijhorende memorie van toelichting. De Vlaamse minister bevoegd voor de bijstand aan personen en voor het gezondheidsbeleid – toen nog steeds de heer Steven Vanackere – werd ermee gelast het ontwerp van decreet en de bijhorende memorie van toelichting in te dienen bij het Vlaams Parlement. Dit gebeurde op datum van 30 oktober 2008.

Afsluitend verzoekt minister Veerle Heeren de commissieleden dan ook om hun goedkeuring te willen geven aan het hen voorgelegde instemmingsdecreet.

II. BESPREKING

1. Vragen en opmerkingen van de leden

1.1. Tussenkomen van de heer Luk Van Nieuwenhuysen

De heer *Luk Van Nieuwenhuysen* verklaart slechts kort even te willen ingaan op een aantal randaspecten van het voorliggende verdragsgegeven. Inhoudelijk vallen er immers nauwelijks opmerkingen over te maken, aangezien het verdrag in kwestie geen wijzigingen aanbrengt in het Vlaamse beleid. Hij kan zich daarenboven ook ten volle terugvinden in het feit dat de ratificatie van dit verdrag hoofdzakelijk een signaalfunctie heeft in het kader van de verdere liberalisering van de wereldhandel en dan met name in het kader van de sociale en arbeidsrechtelijke minimumnormeringen die ervoor moeten zorgen dat er geen distorties optreden in de concurrentiekracht ten gevolge van socialedumpingpraktijken.

Waar de heer Van Nieuwenhuysen zich daarentegen wel vragen bij stelt, is het verloop van de procedure en dan met name de wel bijzonder lange tijd die het gekost heeft om met dit verdrag tot in het parlement te raken. De spreker wil daarbij overigens nog het feit terzijde laten dat het verdrag al van 1967 dateert, want zover terug strekt de verdragsbevoegdheid van Vlaanderen nu eenmaal niet. Ook de periode tussen 1993 (toen met het Sint-Michielsakkoord de Vlaamse verdragsbevoegdheid werd vastgelegd) en het jaar 2000, wil hij nog buiten beschouwing laten, aangezien men toen nog een veeltal van verdragen op hun al dan niet gemengd karakter moest onderzoeken.

Zijns inziens begint – voor wat Vlaanderen betreft – de tijd eigenlijk pas echt te lopen vanaf het jaar 2000 toen de WGV een aangepaste lijst van IAO-verdragen opstelde. De negen jaar dat het dan nog geduurd heeft vooraleer men met dit verdrag naar het Vlaams Parlement is gekomen, vormt echt wel een te

lange periode. Dat het sneller kan werd bewezen door de Duitstalige Gemeenschap die zijn akkoord met dit verdrag reeds in 2002 heeft verleend. De enkele door de minister aangehaalde verklaringselementen (SERV-advies in 2003, Raad van State in 2007), volstaan volgens het lid niet om een negenjarige lacune te verklaren.

1.2. Tussenkomenst van mevrouw Sabine Poleyn

Ook mevrouw *Sabine Poleyn* vindt het een goede zaak dat met de ratificatie van dit IAO-verdrag het signaal wordt gegeven dat de verdere liberalisering van de wereldhandel niet ten koste mag gaan van de bescherming van minimale arbeids- en sociale zekerheidsregels. Een dergelijk minimaal sociaal kader mildert trouwens meteen ook de scheeftektrekkingen van de concurrentie op wereldschaal doordat een aantal landen het moeilijker krijgt om socialedumpingpraktijken toe te passen.

Op die manier blijft trouwens ook de originele taakstelling van de IAO, namelijk zorgen voor mondiale sociale gerechtigheid als basis voor stabiliteit en vrede, op heden nog steeds ten volle actueel en relevant. De CD&V-fractie zal dit instemmingsdecreet dan ook met enthousiasme goedkeuren, temeer daar het Vlaamse beleid sowieso al ten volle aan alle normen voldoet.

Gezien de weinig problematische aard van dit verdrag, had ook mevrouw Poleyn van de minister graag vernomen waarom een en ander toch nog zo lang geduurd heeft.

1.3. Tussenkomenst van mevrouw Anne Marie Hoebeke

Mevrouw *Anne Marie Hoebeke* wijst erop dat de SERV in zijn advies ook gesteld heeft dat de Vlaamse overheid insgelijks bevoegd is voor de rechtspositie van het personeel van de Vlaamse openbare sector en van de onderwijssector. Dit is een aspect dat men blijkbaar nogal eens over het hoofd ziet bij de inschatting van de relevantie van IAO-verdragen. Van de minister had ze dan ook graag vernomen of deze opmerking van de SERV in deze in enigerlei mate relevant was.

2. Antwoorden van de minister

In haar antwoord verklaart minister *Veerle Heeren* dat de duur van de procedure die dit verdrag doorlopen heeft inderdaad van het goede te veel is. De oorzaak van de vertraging moet echter niet zozeer in deze, als wel in de vorige legislatuur gezocht wor-

den. De vorige Vlaamse Regering heeft dit dossier toch niet de nodige aandacht gegeven. Het was immers onder haar bewind dat het verdrag in kwestie – evenals een reeks andere IAO verdragen – gemengd verklaard werd (in het jaar 2000) en dat de SERV zijn advies uitbracht bij deze IAO-verdragen (in het jaar 2003).

Het is de huidige regering geweest die het dossier opnieuw heeft opgevist. Deze hechtte op 13 juli 2007 haar principiële goedkeuring aan het voorontwerp van instemmingsdecreet en de bijhorende memorie van toelichting. Ze gelastte toen ook de Vlaamse minister bevoegd voor de bijstand aan personen ermee het advies in te winnen van de Raad van State. Zulks gebeurde nagenoeg onmiddellijk, hetgeen de Raad van State toeliet om reeds een advies uit te brengen op 4 oktober 2007. Het is in dit advies dat werd vastgesteld dat niet enkel de Vlaamse Gemeenschap, maar ook het Vlaamse Gewest zijn instemming met het verdrag moest betuigen. In navolging hiervan heeft de WGV op 20 november 2007 het gemengd karakter van het verdrag nog uitgebreid. Dit had op zijn beurt tot gevolg dat ook het ontwerp van instemmingsdecreet en de bijhorende memorie van toelichting opnieuw moesten worden aangepast. Een en ander leidde ertoe dat de Vlaamse Regering pas op 18 juli 2008 haar definitieve goedkeuring kon hechten aan het ontwerp van instemmingsdecreet en de bijhorende memorie van toelichting. Indiening bij het Vlaams Parlement gebeurde daarop op 30 oktober 2008. Er mag dus geredelijkerwijze geconstateerd worden dat de zaak gedurende deze legislatuur degelijk ter hand genomen is. Maar in globo valt inderdaad niet te tornen aan het feit dat een en ander veel te lang geduurd heeft.

Aangaande de opmerking van mevrouw Hoebeke wijst de minister erop dat deze hele materie geregeld wordt via specifieke collectieve arbeidsovereenkomsten. Er is dus zeker geen sprake van enige lacune in het systeem. Het voorliggende verdrag is daarop met andere woorden niet van toepassing.

III. STEMMINGEN

1. Artikelsgewijze stemming

Artikel 1

Ter stemming gelegd, wordt het eerste artikel van het ontwerp van decreet aangenomen bij unanimité van acht stemmen.

Artikel 2

Ter stemming gelegd, wordt het tweede artikel van het ontwerp van decreet aangenomen bij unanimité van acht stemmen.

2. Stemming over het geheel

In zijn geheel ter stemming gelegd, wordt het ontwerp van decreet houdende instemming met het verdrag nr. 128 betreffende uitkeringen bij invaliditeit en ouderdom en aan nagelaten betrekkingen, en de bijlage, aangenomen door de Internationale Arbeidsconferentie tijdens haar eenenvijftigste zitting in Genève op 29 juni 1967, tenslotte eveneens aangenomen bij unanimité van acht stemmen.

De verslaggever,

De voorzitter,

Jan ROEGIERS

Karim VAN OVERMEIRE
